

A szil és éger csemetéinek kertekben való neveléséről.*)

Jelige: Mesterünk a természet, tőle tanuljunk.

A szilnek több faja közül legelterjedtebb a közönséges (mezei) szil (*Ulmus campestris* L. Feldulme), ez a hegységi erdőkben sem ritka, mindazonáltal inkább a síksági erdők fája. Minden faj között ez szolgáltatja a legnagyobb méretű törzseket s ezenkívül fája különböző iparcélokra is alkalmas. Mesterséges megtelepítése, kizárólag csemeték ültetése által, mindinkább tért hódít. A kőrishez hasonlóan szintén a nedvesebb és üdebb, erőteljes talajt szereti, a csemeték tenyésztesére is tehát ily talaj választandó; ezen tényezőket leginkább az északi és észak-nyugatnak kitett helyek biztosítván, czélszerű a csemetekertet ily helyekre megtelepíteni. Ha ez — különösen a síkságon — lehetséges nem volna, akkor tanácsos a szilt a kert legvédehetőbb helyén vetni, mely valamely közelben levő állab által délről, vagy nyugatról védve van, mi annál inkább lehetséges, mert tapasztalás szerint az oldalárnyalás a csemeték növekvésére legkevésbé sem hátrányos. A csemeték a tavaszi utófagy iránt sem érzékenyek, mely körülmény a kert helyének megválasztását jelentékenyen megkönnyíti.

Az éger az erdőgazdaságban fontos szereppel bír, mert ugyszólván ez az egyedüli fanem, mely a nedves és vizenyős talajon jól tenyészik s emellett fája is különféle célokra használható. A csemeték nevelése kertekben, hol egy egyuttal más fanemek csemetéi is tenyészendők, annyiból nehézkes, mert azok vidor tenyészetére oly foku nedvesség szükséges, mely a többi fanemek igényeinek meg nem felel s csemetéik nevelésére teljesen alkalmatlan, mert az ily nedves helyeken nemcsak a gyom szokott buján tenyészni, de a csemeték is, kivált ha sekély gyökérzetűek, a felfagyás veszélyének ki vannak téve, minélfogva az ily helyek csemetekertben egyáltalán nem kívánatosak. Ha tehát ily nedves részek a csemetekertben nem lennének, tanácsos az éger csemetéit vagy egy külön e célra megtele-

*) Ez a dolgozat is, melyet a szerző beleegyezésével utólagosan közlünk, egyike azon pályamunkáknak, melyeket az Országos Erdészeti Egyesület dicsérettel tüntetett ki.

pitett kertben, vagy pedig ezenkívül, neki megfelelő nedves, agyagos homoktalajon tenyészteni, mi annál könnyebben eszközölhető, mert az éger sem a marha, sem a vad nem bántja s ez oknál fogva az ily helyek legfeljebb az esetben látandók el kerítéssel, ha esetleg a csemetéket a marha általi összetaposástól és letördeléstől kellene féltetni, ez esetben is azonban a legegyszerűbb és legolcsóbb kerítés alkalmazandó. A tavaszi utófagy iránt az éger ugyszólván teljesen érzéketlen, mely körülmény különösen meg is könnyíti a hely megválasztását, mert itt egyedül az tartandó szem előtt, hogy a talaj állandóan nedves legyen s nyáron át ki ne száradjon, ily helyek pedig leggyakoribbak a völgyekben szoktak lenni, ezért tanácsos a kertet ily helyeken telepíteni.

A szil és éger egyaránt gyakran, majdnem minden évben hoznak termést, a hamvas éger emellett még korán is lesz termőképes. A szil és éger egyaránt korán tavasszal, az időjárás szerint februárius végén, márczius elején, — a mezgés éger márcziusban, április elején — virágzik.

A szil magja kocsántalan, majdnem köralaku szárnyakkal bir, melyek hegyükön kissé hasítottak s egymásfölé hajlók. Május végén, junius elején rendszeren megérik s azonnal szálni (hullani) szokott. Gyakran a termés legnagyobb része léha és rosz, az érés után először szálló magvak általában mindig rozszak. Ez oknál fogva a mag szedésével, midőn az már szállani kezd, tanácsos 4—5 napig várni, de azután sietni kell vele, mert a mag gyorsan érvén, hamar száll. A mag szedésére ügyes fiukat lehet alkalmazni, kik a fára mászva horgas bottal vagy ruddal az ágakat magukhoz huzva, a magot kézzel lehuzzák (abstreifen) s tarisznyába vagy zsákba gyűjtik. Egészen szélcsendes időben lehet a magot a fáról leveregetni, a fa alá kiterített lepedőkre, vagy egyenesen a földre, ha az t. i. száraz és nem gyomos, s azután a mag összesepertetik. Különösen vigyázni kell azonban, hogy a frissen szedett mag zsákokban, vagy rakásokban sokáig felhalmozva ne álljon, mert a mag néhány óra alatt megfúl s csirázókéességéből sokat veszít. Ennek elkerülése céljából a magot a nap és eső ellen védett helyen vékonyan szét kell teregetni, hogy megsikkadjon, különösen ha szédése után azonnal elvetni nem lehetne.

Az éger magja apró tobozokban van elrejtve, október végén és novemberben érik s akkor szedhető is; megjegyezvén, hogy a

hamvas éger magja (*alnus incana* Willd., Weiszerle) korábban érik mint a mezgés égeré (*alnus glutinosa* Willd., Schwarzerle) mely utóbbi különben erdészileg fontosabb mint a hamvas éger. A maggyűjtés úgy történik, hogy a megérett tobozok leszedetnek, száraz padláson, vagy mérsékelt hőmérsékű szobában szétteregettetnek s gyakran megforgattatnak, hol azután nemsokára a tobozok pikkelyei felpattognak s belőlük a mag kihull. Néhol a tobozokkal biró ágacskákat szokás letörni s ekként a jelzett módon a tobozokból a magot kifejteni. A mezgés éger magja úgy is gyűjthető, hogy az első nagyobb fagy után a tobozok, midőn már nyilni kezdenek, a fa alá kiterített lepedőkre ruddal leveregettetnek. Egy *hl* mag 30—32 *kg*-ot nyom. Igen sok mag szedhető oly vizek partjain is, melyek égerfákkal vannak szegélyezve, úgy hogy az a vízből kosarakban vagy sűrűn fonott rostában kimerítették; ugyanis a télen át lehullott magot a tavaszi áradás magával viszi s ezután partra kiveti, vagy álló helyen összegyűjti. Tanácsos e végből patakokon a vizen keresztül helyenként egyes rudakat megerősíteni, melyek előtt azután a mag összegyűl s a fentebbi módon azután kimerithető. Az ily mag azonban nem tartható el, mert kiszáradva csirázóképességét teljesen elveszti, miért is a nap hatása ellen védett, árnyékos helyen annyira megszikkasztandó, hogy összetapadó csomókat ne képezzen, s azután azonnal elvetendő, mi ha nem lehetséges, akkor a mag az elvetésig vízben tartandó el.

A szilmag csirázóképessége 20—30% között változik s azt csak rövid ideig tartja meg, miért is tanácsos azt érése után azonnal, tehát júniusban elvetni, annál is inkább, mert a csemeték még ugyanazon évben 15—25 *cm* magasságot szoktak elérni s kedvező időjárás mellett télire is kellően megfásulnak. Őszig, vagy következő tavaszig a mag, bármily gondosan tartatik is, annyira kiszárad, hogy csirázóképessége jelentékenyen megapad. A szilmag igen könnyű, egy *hl* megfelelően szikkadt mag legfeljebb 5—6 *kg*.

Az égermag csirázó képessége 15—25% között ingadozik, legfeljebb egy évig marad meg, ezért tanácsos a magot az érésére következő tavaszon azonnal elvetni.

A szilmag jóságának megvizsgálása úgy történik, hogy tetszés szerinti mennyiséget ketté vágunk, vagy pedig körmünk között szét-dörzsölünk. Az egészséges jó magnál a magbél üde és nedves, a rosz magvak üresek. A jó és friss égermag a nyers égerfához hasonló

szaggal bir, — ezt egy éves korában már elvesziti — ezenkívül körmünk között szétnyomva, belseje nedves.

A szilcsemeték nevelésére, jóllehet kezdetben hosszú, egyenes vezérgyökereket fejlesztenek, a közép mély talaj megfelelő s sem ennél, sem az égernél a talaj mély megmunkálása nem szükséges. Miként más csemeték számára, úgy itt is, ujonnan megtelepített kertben tanácsos a talajt kétszer megmunkálni, t. i. durván és finoman. Durva megmunkálása a talajnak nyáron, vagy ősszel történik s abból áll, hogy róla a talajtakarót eltávolítva, felszántjuk, vagy durván felássuk, hogy eként a téli csapadékok, de különösen a fagy hatásának kitétéssék, minek következtében a talaj azután porhanyossá válik. A talajnak finomabb megmunkálása tavasszal, a vetést megelőzőleg úgy történik, miként azt más kerti növények számára szokásban van, t. i. az illető terület ásóval, egy ásónyomnyira felásatik, gereblyével kiegyengettetik s azután a kert beosztásának megfelelő hosszúságu, 1—1.3 *m* széles ágyakra beosztatik, melyek között még a földnek letaposása által kis utacskákat készíttetnek. A szil és égermag egyaránt csak rendkívül vékony betakarást tűr el, úgy hogy mindkettő ugyszólván csak a föld színén vettetik el, ez okból szükséges, hogy a talaj felásása s vetésre való előkészítése a vetést egynehány nappal megelőzze, hogy az a vetésig jól megüledjék. Frissen ásott talajba sem a szil, sem az égermagot egyáltalán nem tanácsos azonnal elvetni, mert a talajnak későbbi süppedése folytán a mag, különösen eső után felszínre jutván, megszárad s elromlik. Ha az ekként előkészített terület a vetésig — különösen a júniusban vetendő szilnél — netán begyomosodnék, a gyomok eltávolíthatók úgy, hogy meleg, verőfényes napon a terület vasgereblyével jól meggereblyéltetik, miáltal a gyomok kihuzatnak s azután megszáradva összegyűjthetők.

A mag elvetése más erdei magvakhoz hasonlóan rendszeren az ágyak keskenyebb oldalával párhuzamosan haladó barázdácskákbán történik, kivéven az égermagot, ha az valamely a kerten kívüli helyen vettetik, hol sűrű teljvetés alkalmazható. A barázdácskák legzél-szerűbben az ágyak szélességének megfelelő hosszú közönséges léczcel készíthetők, mely keskenyebb oldalával a földbe annyira benyomatik, hogy helyén egy lapos kimélyedés (válucska) képződik csak épen arra szolgál, hogy vetés alkalmával a sor egyenes iránya meg tartható legyen.

A veteménysorok vagy barázdácskák egymástóli távolsága attól függ, hogy vajjon a csemeték a kertből közvetlenül kiültetendők lesznek-e, vagy pedig iskoláztatni fognak. Az égercsemetéket iskolázni nem szokásos, ezeknél a csemetesorok távolsága 15—20 *cm*-nek vehető. Szilnél ha csemetéi nem fognak iskoláztatni, 20—25 *cm* távolság alkalmazható s ez esetben a vetés is a mag jósága szerint megfelelően ritkán eszközrendő, ha pedig iskolázni szándékoltnak, a csemetesorok távolsága 10—15 *cm*-nek vehető.

Az égermagot tanácsos minden körülmények között szedése után azonnal elvetni, mert a következő tavaszig eltartva, bármi gondosan történik is, eltartása csirázóképességéből annyira veszít, hogy vetésre nem alkalmas. Kereskedésekből jó égermagot alig lehet kapni, mert itt gyakori szokott lenni a vízből kifogott mag, mert az olcsón gyűjthető, ezt különben meglehet ismerni arról, hogy ha belemarkolunk, nem ragad ugy a kézhez, mint a friss mag s nincs a nyers égerfához hasonló szaga. A szilmagot, ha nem lehet azonnal szedése után júniusban elvetni, tanácsos legalább ősszel vetni, mert a következő tavaszig a mag nagy része elvesziti csirázóképességét. Az előzetesen jól megszikkadt magot tanácsos azután elvetésig mintegy háromnegyed részig megtöltött zsákokban padlásan, vagy más szellős, de száraz helyen eltartani s időnként többször jól felrázni, ennek könnyebb eszközölhetése céljából nem töltendők meg egészen a zsákok.

A szilmag szárnyastól s mindig kézből vettetik a hornyokba s azután jó porhanyós, vagy rostált földdel oly vékonyan takarandó be, hogy a mag csak épen ki ne látszassék a földből, ez oknál fogva az elvetés után főleg arra kell vigyázni, hogy a mag ki ne száradjon, evégből a szilmagot mindig a kert legüdebb s lehetőleg a kiszáradás ellen teljesen védett helyen kell elvetni s ez esetben is tanácsos a bevetett ágyakat földbe szúrt 10—15 *cm* magas villaalaku fákon nyugvó rudakra helyezett rözsével betakarani mindaddig, míg a mag ki nem kelt s a csemeték eléggé meg nem erősödtek. Ha pedig kiszáradástól lehet a magot féltetni, okvetlenül szükséges, hogy a bevetett ágyak rendszeren megöntöztessenek mindaddig, míg a mag ki nem kelt, az öntözést legjobb állott vízzel és este végezni, mert éjjel az elpárolgás kisebb lévén, a víz mélyebben lemegy a talajba. Az egyszer megkezdett öntözést nem szabad félbeszakítani, mert ennek

következtében a mag könnyebben megromolhatik, mintha az nem öntöttetett volna, az öntözés különben itt annál is inkább eszközölhető, mert különösen ha nemcsak este, de még reggel is öntöztetik, a szilmag 6—8 nap mulva ki szokott kelni. Az éger mag szintén kézből vettetik, de lehet e célra egy bádogból készült túlköt is használni, mely úgy van szerkesztve, hogy alsó nyílása szabályozható, aszerint, amint több vagy kevesebb magot akarunk, hogy a nyíláson egyszerre kiperegjen. Az égermag szintén igen vékonyan, s legfeljebb egy fél *cm*-re takarandó be rostált laza földdel. Legczélszerűbb azonban a magot földdel elegyítve elvetni, mely esetben azután semmi más betakarás nem szükséges s nem is alkalmaztatik. Ezen összelegyítés úgy történik, hogy a mag körülbelől ötször annyi laza, jó földdel egy edényben mindaddig kevertetik, míg az a földdel jól összelegyítve látszik lenni s azután így elvettetik. Vetés után itt is főleg arra kell vigyázni, hogy a mag ki ne száradjon, mert ekkor elromlik, evégből tanácsos a bevetett ágyakat, úgy mint a szilnél, rőzsével betakarni, vagy a kikelésig este és reggel mérsékelten megöntözni.

A szilmag azonnal érése után, tehát nyáron, júniusban elvetve 3—4 hét, telelés után pedig, tavasszal vetve 4—5 hét mulva szokott kikelni. Két sziklevele visszás tojásalakú. épélü, csúcsán öblös. Az égermag ősszel elvetve tavasszal, a tavasszal elvetett mag pedig 3—6 hétre a vetés után kel ki, száraz időjárás mellett s ha az ágyak nem öntöztettek gyakran, egy része csak a következő tavazon szokott kikelni, ez esetben azonban a mag könnyen meg is romlik. Két sziklevele tojásalakú, épélü, alul szürkezőld.

Aszerint amint a veteménysorok (hornyok) közelebb, vagy egymástól távolabb készítettnek, valamint a mag jósága és a vetés ritkább, sűrűbb volta szerint változik a magmennyiség is, mely egy bizonyos terület bevetésére szükséges. Tapasztalás szerint 100 négyzetöl területre kell 2—3 *kg* szil, vagy 1—3 *kg* égermag s eszerint egy kat. hold térfogatu kert bevetésére kell átlag 40 *kg*, vagy egy *hl*-re 6 *kg*-ot számítva, 6·7 *hl* szilmag; vagy pedig 32 *kg*, illetőleg egy *hl*-re 30 *kg*-ot számítva, 1·07 *hl* égermag. Egy *kg* szilmag 115.000 szemet tartalmaz; eszerint 25% átlagos csirázóképesség mellett egy kat. hold kertben mintegy egy millió csemete volna nevelhető, tényleg azonban csak 500—600.000 használható csemete nyeretik. Égercsemete is megközelítőleg ennyi nyerhető egy kat. hold területről.

A szil és égercsemetéket sem a háziállatok, sem a vad nem bántja s ennél fogva a csemeték nevelésére szolgáló helyeket nem okvetlenül szükséges kerítéssel ellátni, ha azonban marhahajrás közelében fekszenek s a csemetéket összetaposástól, vagy letördeléstől kell féltetni, tanácsos lesz ez ellen a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő olcsó kerítéssel védekezni.

Az éger csemetéi a tavaszi utófagy iránt teljesen érzéketlenek. A szilnél is csak a tavaszi, vagy őszi vetés alkalmazása mellett korán megjelenő zsenge kelvény károsítatik meg néha általa, ez ellen a csemetéket fedőrácsokkal, vagy az ágyaknak rőzsével történő betakarása által lehet biztosítani, idősebb csemeték azonban szintén ugyszólván teljesen érzéketlenek az utófagy iránt. Nagyon nedves talajon gyakran az égercsemeték a felfagyás veszélyének vannak kitéve; ezen veszély némileg elhárítható azáltal, hogy ősszel az ágyak nem gyomláltnak, sem talajuk meg nem porhanyítatik. A szilcsemeték a felfagyástól nem igen szenvednek, mert meglehetősen hosszú vezérgyökereik szokott lenni.

Mindkét fa csemetéinek apolása a kertben egyedül a gyomlálásból s a sorközöknek időnkénti megkapálásából áll. A gyomlálás korán megkezdendő s még akkor, midőn a gyomok kicsinyek s gyökerestől könnyen kihuzhatók, legjobb tehát eső után, midőn a talaj kissé már megszikkadt, gyomlálni. A gyomlálással egyidejűleg tanácsos a sorközöket is megkapálva, a talajt megporhanyítani, mely munka keskeny kapával végezhető; ez a csemeték növekvésére igen jótékonyan hat. A szilcsemeték a téli felfagyás veszélyének nem lévén kitéve, itt gyomlálni egész őszig lehet, az égercsemetéknél ellenben utoljára körülbelül augusztus végén kell gyomlálni, nehogy a későbbi gyomlálás által a talaj meglazítatván, a csemeték még inkább kitévessenek a felfagyás veszélyének; az utolsó gyomlálás alkalmával ajánlatos egyszersmind a csemetesorokat is mérsékelten feltöltögetni. Ha netán őszig azután a talaj mégis annyira begyomosodnék, hogy a gyomlálás szükségesnek mutatkoznék, akkor a gyomok ollóval lenyíratnak s gyökerestől történő eltávolításuk csak a következő tavaszon eszközöltetik.

A szilcsemeték két éves korukban az erdősítéseknel már rendszeren felhasználhatók, kiültetésükre — kedvező helyen — különben is ez a legalkalmasabb idő, mert gyökereik ekkor még nem oly na-

gyok, hogy általuk az ültetés megnehezítettnek; ezen körülményre már a vetésnél is tekintettel kell lenni s e végből a magot is jósága szerint oly ritkán kell elvetni, hogy a csemeték is azután megfelelően ritkán állván, ezen idő alatt elegendő terük legyen jól kifejlődhetni. Ha ezeknél idősebb csemeték kívántatnának — pl. gyomos helyek beerdősítésére, vágások utánpótlására stb. — szükséges e csemetéket iskolázni, hogy az egyenesen lefelé ható főgyökér fejlődése korlátozassék, a mellégyökérezet dúsabb és tömöttebb képződése pedig lehetőleg elősegíttessék s ez esetben, ha a vetés júniusban történik, sűrűn lehet vetni s a csemetesoroknak (hornyok) sem szükséges 10 *cm*-nél nagyobb távolságot adni, mert az iskolázás már a következő tavaszon eszközölhető.

Az égercsemeték 2—3 éves korukban szoktak kiültettetni, mert ezen időre már oly magasságot szoktak elérni, mely őket kiültetésre teljesen alkalmassá teszi. Gyors növésüknél fogva idősebb csemeték ritkábban használatnak, iskoláztatni pedig az éger csak a legkivételesebb esetekben szokott. Ha mindamellettt egyes kivételes esetekben nagyobb csemeték is szükségeltetnének, ezek ugy nevelhetők, hogy a csemeték a sorokban megfelelően megritkíttatnak s esetleg minden második sorból az összes csemeték kiemeltetnek, ugy miként ez kőrísnél vagy jubárnál is történni szokott. Nagyobb szilcsemeték ily uton nem nevelhetők, mert meglehetősen hosszú vezérgyökerük szokott lenni, mi azután az ültetést igen megnehezíti s az eredményt is ennél fogva bizonytalanná teszi.

A faiskola helyének megválasztásánál s talajának megmunkálásánál ugyancsak a csemetekertnél elmondottak tartandók szem előtt. Iskolázásra legjobb az egy éves csemetéket használni, különösen a szilnél a már említett nagyobb gyökérezete miatt; az égercsemeték idősebb korban is jól és biztosan iskolázhatók.

Az iskolázás maga tavasszal, vagy ősszel eszközölhető, a szilnél inkább ajánlatik az utóbbi, mert tavasszal korán fakad és hajt s így könnyen elkésheetünk az iskolázással, különösen ha ebben a tavaszi csapadéktól tulságosan nedves talaj is akadályoz. Az égercsemetéket pedig tanácsosabb tavasszal iskolázni, mert őszi ültetésnél könnyen kitétetnek a felfagyás veszélyének.

Iskolázásra szintén ágyak használatnak, melyekbe a csemeték zsinór után készített lyukakban, vagy árkoeskában ültettetnek el. Minél

nagyobb csemetéket kívánunk az iskolázás által nyerni, annál nagyobb kell, hogy legyen a csemetesorok s ezekben ismét a csemetéknek egymástóli távolsága. Ha 2—3 évig kívántatnak a csemeték a faiskolában hagyatni, a szil és égernél egyaránt a soroknak 25—35 cm, a csemetéknek pedig a sorokban 15—25 cm távolság adható. Egyszeri iskolázásnál 1000 drb csemete nevelésére 12—14 négyzetöl terület szükséges, eszerint egy kat. holdon 134—160.000 csemete iskolázható. 1000 drb egy éves csemete átültetésére a csemetekertből a faiskolába középviszonyok mellett mintegy 1·3 napszám kívántatik.

Az egy éves csemetéket iskolázás alkalmával zsinór után készített lyukakban szokás ültetni, a lyukak megfelelő vastagságu hegyezett fával, vagy ugynevezett ültető vassal készíttetnek. Idősebb csemetéket árkocskákba czélszerű ültetni, ezeknek oly nagyoknak kell lenni, hogy azokba a gyökerek lehetőleg természetes állásuknak megfelelően legyenek elhelyezhetők. Iskolázás alkalmával a szilcsemeték hosszú főgyökerét az elültetés előtt tanácsos megnyesni, ez mindig éles késsel, vagy jó ollóval óvatosan eszközzendő, szem előtt tartván mindig azt is, hogy azok mindig inkább gyengébben, mint erősen nyesendők meg. Az égercsemetéknél legfeljebb a megsérült gyökérrészek távolítandók el. A törzs megnyesése mindkét fajnál csak kivételesen, egyes letörött vagy rosz növesű, nagyon kiálló oldalágak megrövidítésére szoritkozik.

A csemeték ültetésénél főleg arra kell vigyázni, hogy gyökereik meg ne száradjanak, miért is a mennyire lehet, azok mindig a szükséghez képest emelendők ki az ágyakból, ha pedig távolabbról szállítatnak a faiskolába, szükséges őket nedves moha közé csomagolva szállítani, s az ültetésig azután árnyékos helyen gyökereiket beföldelve eltartani.

A szil és égercsemeték a faiskolában sincsenek ugyszólván semmiféle károsításoknak kitéve, legfeljebb állatok általi letördelés ellen kell őket megvédeni s ezért ahol szükséges, ez ellen megfelelő kerítés alkalmazandó, különben pedig egészen mellőzhető is, különösen az égernél.

A csemeték a faiskolában is ugyanazon ápolásban részesítendők mint a csemetekertben, ennél fogva a faiskolát is tisztán kell tartani a gyomtól s időnként megkapálni. Ezen két munka egymással egyesíthető, úgy hogy t. i. a gyomlálás nem kézzel végeztetik, hanem

a mennyire lehet a gyomok kapálás által távolítottak el. Ez lehetőleg eső után meleg napon végzendő, midőn a kikapált gyomok a felszínen hagyva, gyorsan megszáradnak s összegyűjtve, könnyen eltávolíthatók. Ezenkívül a szilcsemetéket a faiskolában nyesen is szükséges, mert ezeken is, a kőris és juharcsemetékhez hasonlóan kettős, ugynevezett villás csúcshajtások szoktak képződni, melyek közül a gyengébbik, egy a törzshez közel alkalmazott éles metszéssel eltávolítandó, néha pedig erősen szétálló oldalágak is képződnek rajtuk, melyek megfelelően szintén megcsontítandók. Az égercsemetéknél e nyesés csakis a legritkább esetekben válhatik szükségessé.

A csemeték kerükltsége különböző és vidékekként változó tényezőktől függvén, változó szokott lenni. Átlagos napszámban azonban kifejezve a kerükltséget, igényel középviszonyok szerint („Erd. Zsbaptár“).

1000 darab	1 éves	nem iskolázott	csemete	2·3 napszámot;
1000	” 2	”	”	” 2·9 ”
1000	” 3	”	iskolázott csemete	4·0 napszámot;
1000	” 4	”	”	” 4·7 ”

A karinthiai „Klausenkoffel“ nevű romboló hegyi patak szabályozásáról.

Közlő: Csik Imre, királyi alerdőfelügyelő.

Az 1882-ik évi árvíz, mely Tirolban és Karinthiában mintegy 25 millió forintnyi kárt okozott, arra indította az ausztriai kormányt, hogy Franciaország és Svájc példájára, a romboló hegyi patakok megfékezését és szabályozását törvényes uton elrendelje.

A karinthiai munkálatokra, a melyek 1893-ig befejezendők lesznek, 2·5 millió forint szavaztatott meg, s egyuttal az építmények fentartására és a befásításokra egy alaptökének képzése is elrendeltetett, melyhez az állam évenként 37.800 frttal, Karinthia pedig 25.200 frttal járul hozzá.